

Vyhodnotenie chrípkovej sezóny 2014/2015 v Slovenskej republike

Úvod:

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2014/2015 možno charakterizovať ako vyššiu v porovnaní s predchádzajúcou sezónou. V etiológii chrípkových ochorení jednoznačne prevládal vírus chrípky typu A nad vírusom chrípky typu B.

V Slovenskej republike bolo spolu hlásených 1 715 529 akútnych respiračných ochorení (ARO), čo predstavuje chorobnosť 58 928,4 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 1**). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou 2013/2014 počet hlásených ARO vzrástol o 345 390 t. j. o **25,2 %**.

Tabuľka 1: ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

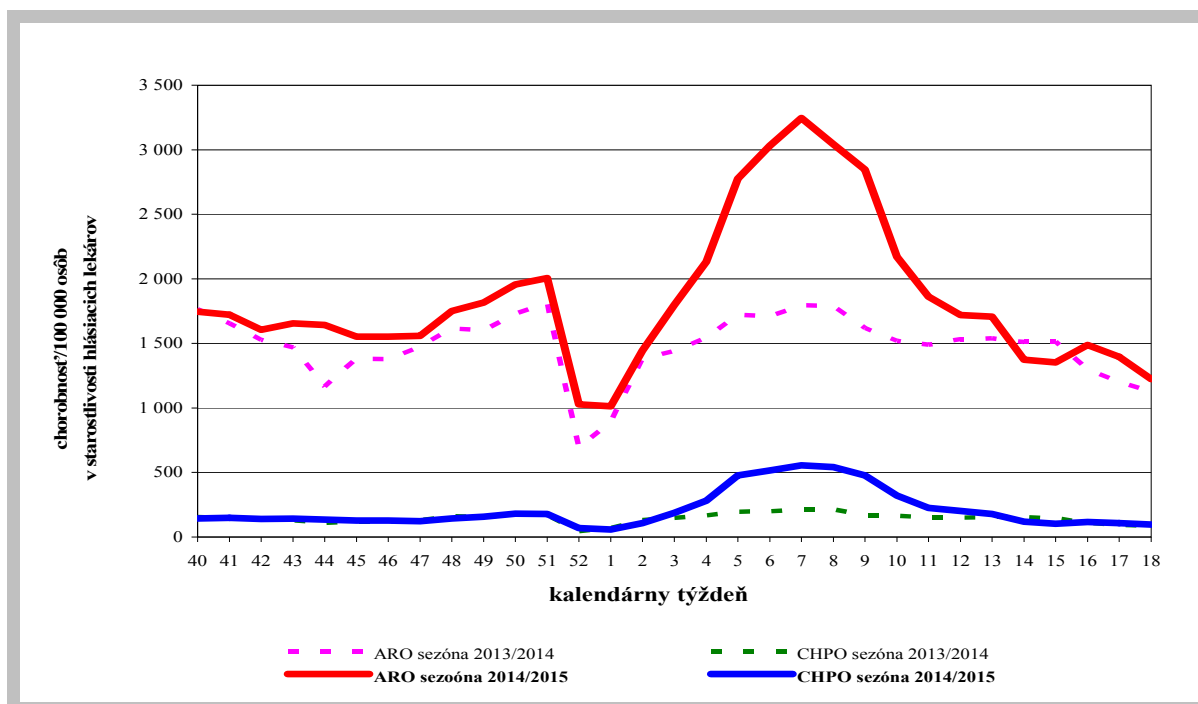
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	24 000	20 610	11 061	59 119	9 650	124 440	64 875,9
Trnavský kraj	35 187	39 154	24 989	76 232	19 422	194 984	59 494,8
Trenčiansky kraj	39 474	45 980	30 377	73 679	19 742	209 252	58 952,6
Nitriansky kraj	53 364	62 657	38 567	109 891	25 028	289 507	64 588,9
Žilinský kraj	49 354	53 693	34 681	69 617	23 301	230 646	57 191,2
Banskobystrický kraj	33 733	41 222	26 752	65 850	23 135	190 692	56 409,8
Prešovský kraj	48 175	54 230	34 408	78 917	22 170	237 900	53 718,9
Košický kraj	44 881	53 866	30 317	88 481	20 552	238 097	55 284,0
SR	328 168	371 412	231 152	621 794	163 003	1 715 529	58 928,4
Vekovo-špecifická chorobnosť	155 326,3	126 779,6	125 925,9	38 505,6	29 948,2	58 928,4	

Zdroj: EPIS

Priebeh sezóny:

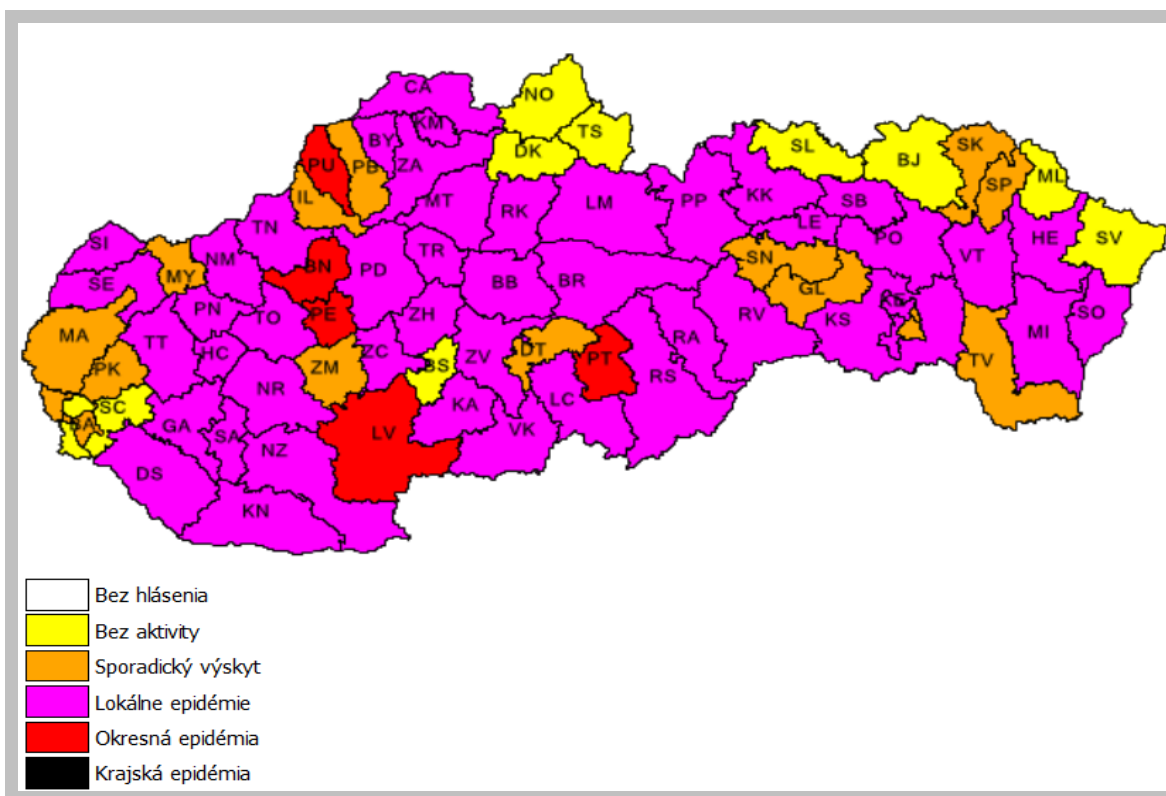
Priebeh krivky chorobnosti na akútne respiračné ochorenia mal typický charakter s dvoma vlnami zvýšenej chorobnosti, ktoré boli prerušené obdobím vianočných sviatkov. Prvá, menšia vlna, nastala okolo 50. kalendárneho týždňa 2014, druhá výraznejšia vlna sa zaznamenala začiatkom roka 2015 s maximom v 7. kalendárnom týždni na hodnote 3 245,8/100 000 (**Graf 1**). V tomto období bolo zaznamenaných množstvo lokálnych epidémií a niekoľko okresných epidémií (**Mapa 1**).

Graf 1: VÝSKYT ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2014/2015 A 2013/2014

Zdroj: EPIS

Mapa 1: AKTIVITA CHRÍPKY V OKRESOCH V 7. KALENDÁRNYM TÝŽDNI 2015, SR

Zdroj: EPIS

Krivka chorobnosti na ARO od 9. kalendárneho týždňa 2015 začala pomerne prudko klesať, až sa od 14. kalendárneho týždňa priblížila k mimosezónnym hodnotám. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bola chorobnosť v druhej polovici sezóny 2014/2015 na výrazne vyššej úrovni (**Graf 1**).

Na krajskej úrovni bola najvyššia chorobnosť na ARO zaznamenaná v Bratislavskom kraji (64 875,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov), Nitrianskom kraji (64 588,9/100 000) a v Trnavskom (59 494,8/100 000). Nad úroveň celoslovenskej chorobnosti bola aj chorobnosť v Trenčianskom kraji (58 952,6/100 000). Najnižšia chorobnosť bola evidovaná v Prešovskom kraji (53 718,9/100 000) (**Tabuľka 1**).

Počet hlásených prípadov chrípky a chrípke podobných ochorení (CHPO) v chrípkovej sezóne 2014/2015 bol 200 045, čo predstavuje chorobnosť 6 871,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 2**). CHPO tvorili 11,7 % z počtu všetkých hlásených ARO. V porovnaní s predchádzajúcou sezónou počet hlásených prípadov CHPO vzrástol o 65 417, t. j. o 48,6 %.

Tabuľka 2: CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

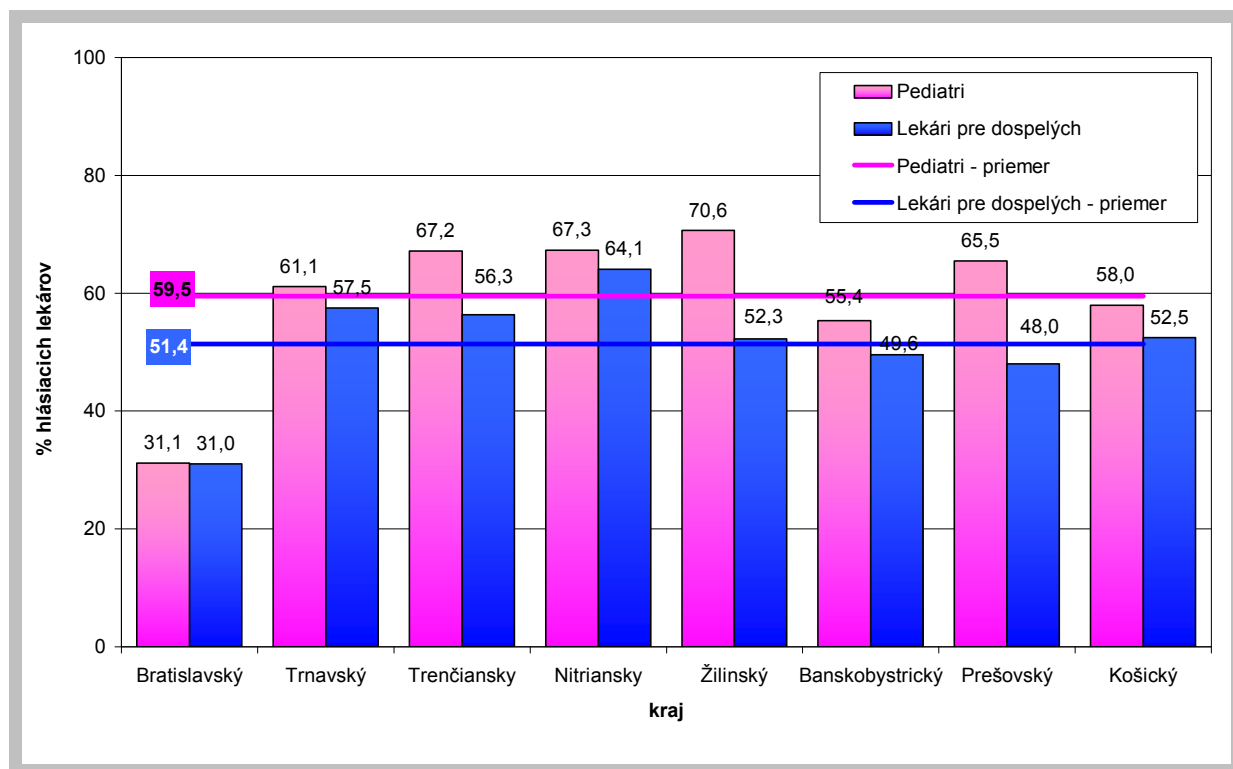
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	1 902	2 233	1 128	4 675	534	10 472	5 459,5
Trnavský kraj	5 266	6 598	4 181	10 627	1 555	28 227	8 612,8
Trenčiansky kraj	4 089	6 384	4 260	6 651	1 446	22 830	6 431,9
Nitriansky kraj	9 789	13 055	8 183	16 452	2 865	50 344	11 231,7
Žilinský kraj	6 440	8 195	5 826	6 704	2 219	29 384	7 286,1
Banskobystrický kraj	3 345	4 673	3 031	6 130	1 728	18 907	5 593,0
Prešovský kraj	5 946	7 237	3 567	6 296	1 522	24 568	5 547,6
Košický kraj	2 439	4 481	2 745	4 761	882	15 308	3 554,4
SR	39 216	52 856	32 921	62 300	12 752	200 045	6 871,5
Vekovo-špecifická chorobnosť	18 561,5	18 042,1	17 934,5	3 858,0	2 342,9	6 871,5	

Zdroj: EPIS

Proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO:

Priemerná proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2014/2015 bola 55,5 % (59,5 % pediatriov a 51,4 % lekárov pre dospelých). Vo všetkých kalendárnych týždňoch aj vo všetkých krajoch bola hlásna disciplína pediatriov vyššia ako u lekárov pre dospelých. Najvyššia proporcia hlásiacich pediatriov (70,6 %) sa zaznamenala v Žilinskom kraji, najväčší podiel hlásiacich lekárov pre dospelých (64,1 %) bol z Nitrianskeho kraja. Najnižšiu proporciu hlásiacich lekárov má rovnako, ako v predchádzajúcich sezónach, Bratislavský kraj (**Graf 2**).

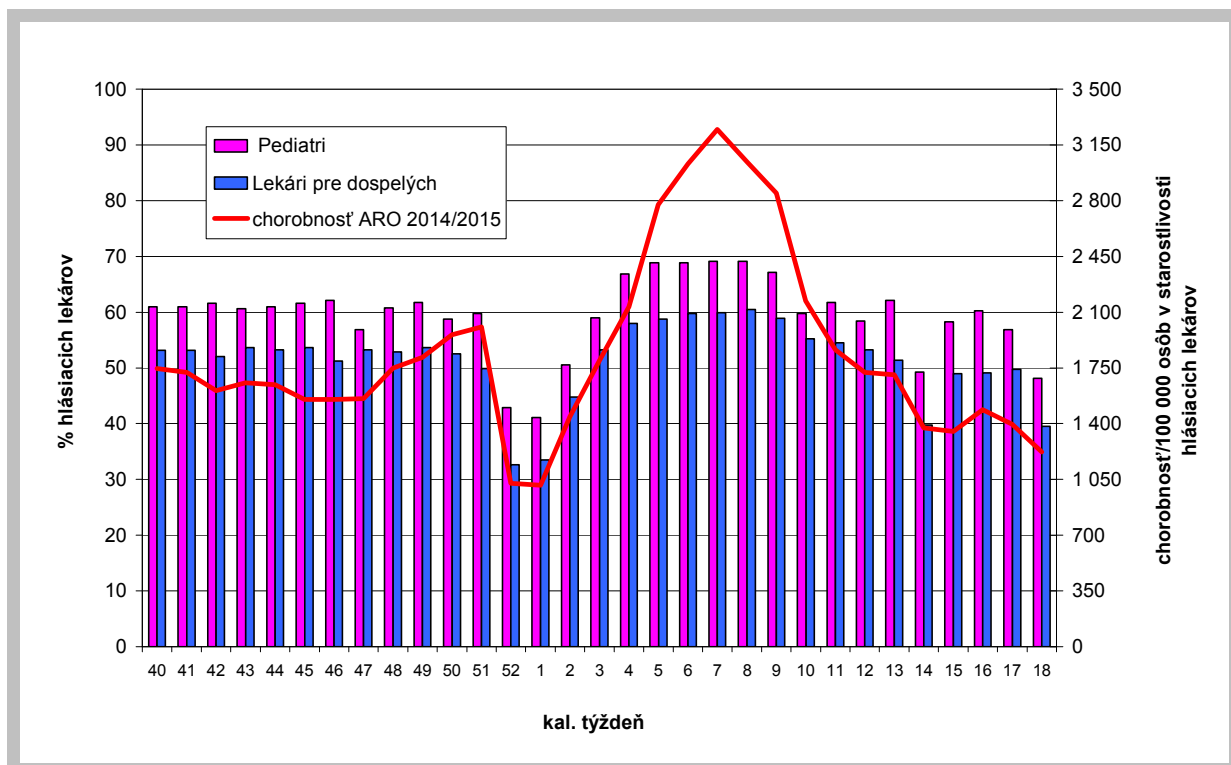
Graf 2: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

V porovnaní s chrípkovou sezónou 2013/2014 proporcia hlásiacich pediatrov klesla o 0,2 % a proporcia hlásiacich lekárov pre dospelých klesla o 1,1 %. Najvyššia proporcia hlásiacich lekárov v chrípkovej sezóne 2014/2015 bola zaznamenaná v 8. kalendárnom týždni 2015. Najnižšia proporcia bola zaznamenaná od 52. kalendárneho týždňa 2014 do 1. kalendárneho týždňa 2015 (**Graf 3**).

Graf 3: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KALENÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

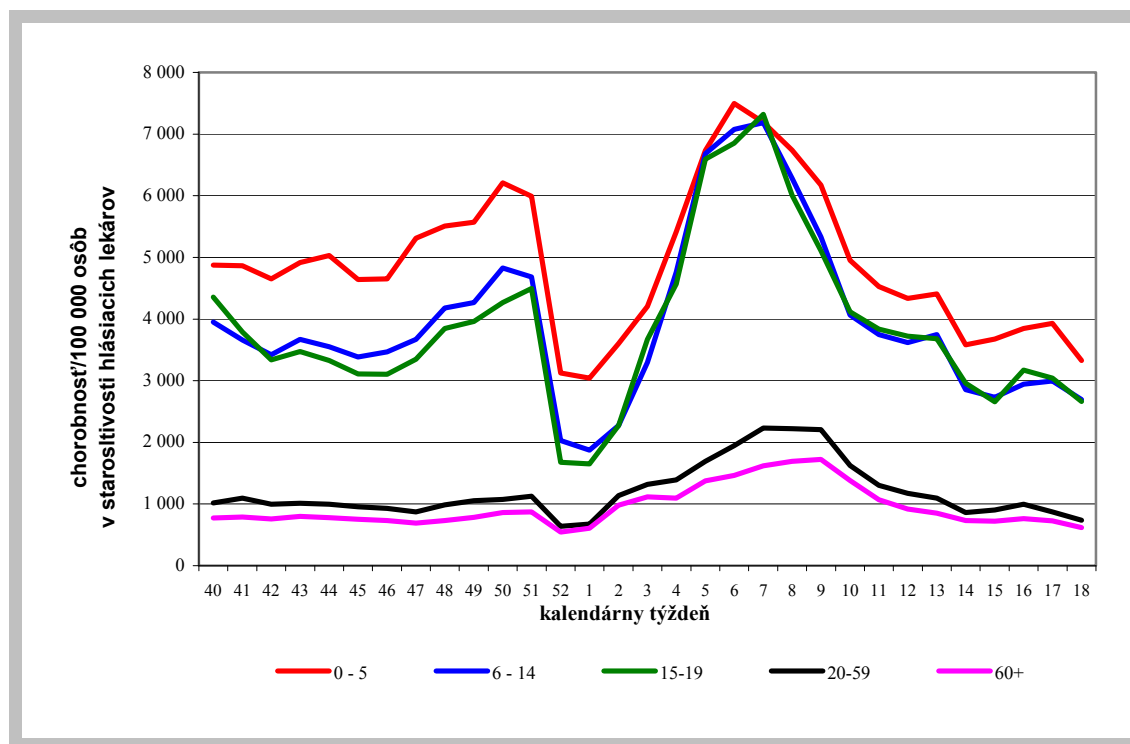
Zdroj: EPIS

Vekovo- špecifická chorobnosť:

Najvyššia chorobnosť na ARO 155 326,3/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine 0 – 5 ročných detí, v ktorej ochorelo 328 168 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bolo hlásených spolu 371 412 ochorení s chorobnosťou 126 779,6/100 000. Vo vekovej skupine 15 – 19 ročných bolo zaznamenaných 231 152 ochorení s chorobnosťou 125 925,9/100 000. Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola podobne ako po minulé roky zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších. V tejto skupine bolo hlásených 163 003 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 29 948,2/100 000 (**Tabuľka 1, Graf 4**).

Graf 4: ARO, VEKOVÝ-SPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

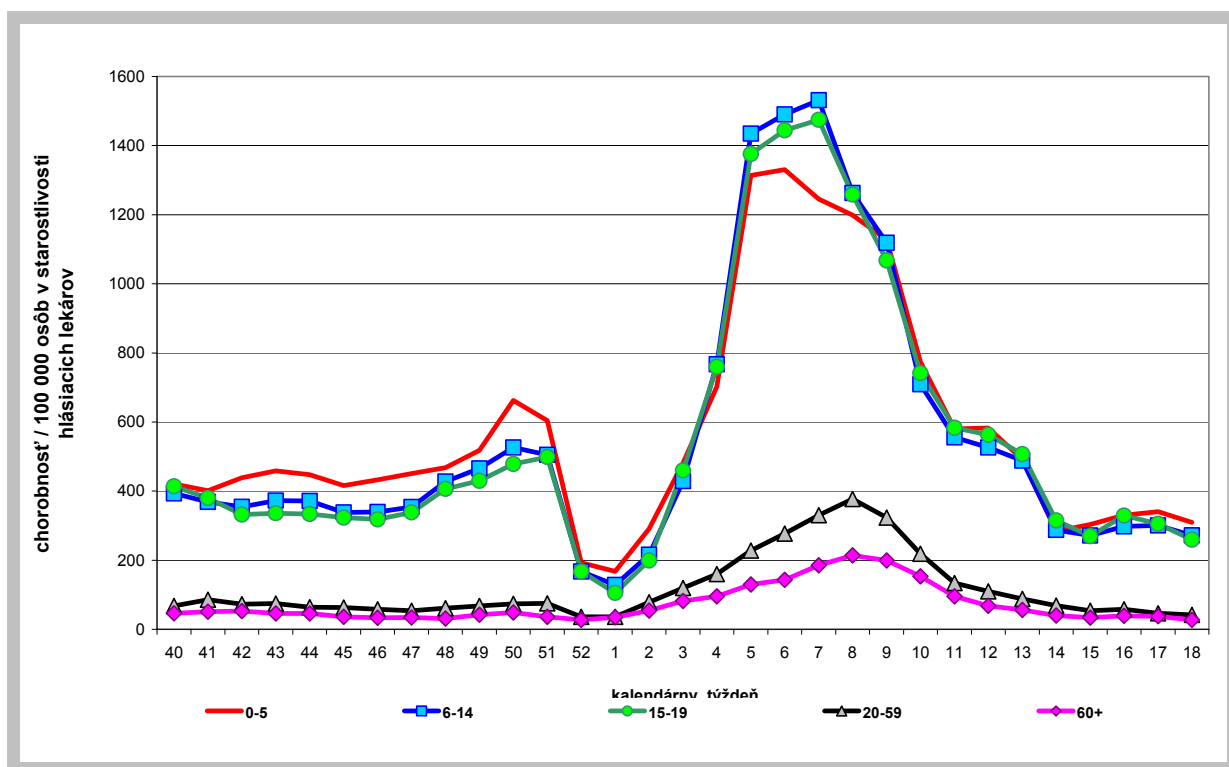

Zdroj: EPIS

Najvyššia chorobnosť na CHPO 18 561,5/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine detí vo veku 0 – 5 rokov, v ktorej ochorelo 39 216 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bola zistená chorobnosťou 18 042,1/100 000, pričom ochorelo 52 856 detí. Chorobnosť vo vekovej skupine 15 – 19 ročných detí bola treťou najvyššou chorobnosťou s hodnotou 17 934,5/100 000 a s počtom ochorení 32 921. V priebehu celej sezóny bola najvyššia chorobnosť u 0 – 5 ročných detí, výnimku tvorilo obdobie od 4. do 8. kalendárneho týždňa 2015, kedy epidémia vrcholila a chorobnosť u 15 – 19 ročných a 6 – 14 ročných detí a presiahla úroveň chorobnosti u 0 – 5 ročných detí. Najnižšia chorobnosť na CHPO 2342,9/100 000 bola zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších, v ktorej bolo hlásených 12 752 prípadov (**Tabuľka 2, Graf 5**).

Graf 5: CHPO, VEKOVŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

Komplikácie:

U 40 898 chorých na ARO bolo ochorenie sprevádzané komplikáciami, ide o 2,4 % z celkového počtu hlásených ARO (**Tabuľka 3**). Najčastejšie hlásenou komplikáciou bola sinusitída, na ktorú ochorelo 19 766 osôb, z celkového počtu komplikácií tvorila 48,3 %.

Tabuľka 3: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA DRUHU KOMPLIKÁCIÍ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Druh komplikácie	Počet komplikácií		
	abs.	% z počtu komplikácií	% z počtu ochorení
bronchopneumónie a pneumónie	12 146	29,7	0,7
otitída	8 986	22,0	0,5
sínusitída	19 766	48,3	1,2
SR	40 898	100,0	2,4
Celkový počet ochorení na ARO	1 715 529		

Zdroj: EPIS

Najvyššia proporcia komplikácií bola hlásená vo vekovej skupine 20 – 59 ročných osôb (34,9 %).

Podľa jednotlivých sledovaných komplikácií sa bronchopneumónia a pneumónia najčastejšie vyskytovala u 20 - 59 ročných. V tejto vekovej skupine sa vyskytlo 37,9 % bronchopneumónií a pneumónií.

Na otitídu ochoreli najčastejšie 0 – 5 ročné deti, pričom sa v tejto vekovej skupine zaznamenalo 40,8 % z celkového počtu otitíd.

Sinusitídy boli najčastejšou komplikáciou u 20 - 59 ročných osôb, v tejto vekovej skupine bolo zaznamenaných 40,4 % z celkového počtu sinusitíd. Komplikácie ARO podľa druhu a vekových skupín sú uvedené v **Tabuľke 4**.

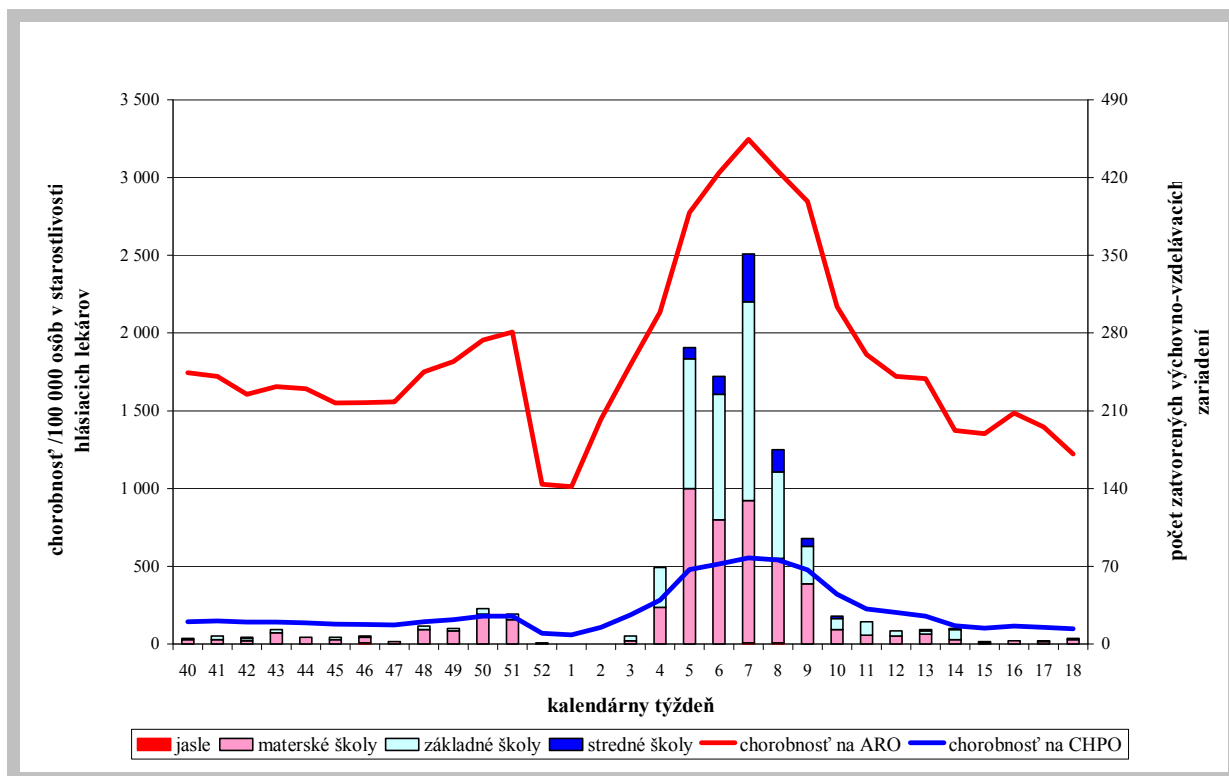
Tabuľka 4: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Druh komplikácie	Veková skupina										SPOLU	
	0 - 5 r.		6 - 14 r.		15 - 19 r.		20 - 59 r.		60+ r.		abs. %	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
bronchopneumónia a pneumónia	2 384	19,6	2 344	19,3	1 053	8,7	4 598	37,9	1 767	14,5	12 146	29,7
otitídy	3 663	40,8	2 345	26,1	722	8,0	1 691	18,8	565	6,3	8 986	22,0
sinusitídy	2 407	12,2	4 630	23,4	2 983	15,1	7 995	40,4	1 751	8,9	19 766	48,3
Spolu	8 454	100	9 319	100	4 758	100	14 284	100	4 083	100	40 898	100,0
Proporcia z celkového počtu komplikácií	20,7		22,8		11,6		34,9		10,0			

Zdroj: EPIS

V rámci surveillance ARO a CHPO sa sleduje počet zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení (jasle, materské školy, základné školy a stredné školy) z dôvodu zvýšeného výskytu akútnych respiračných ochorení u detí a mládeže. Najviac zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení bolo hlásených v 7. kalendárnom týždni 2015, kedy bolo spolu zatvorených 351 zariadení, z toho bolo 128 materských škôl, 179 základných škôl, 43 stredných škôl a jedny jasle. Priebeh kriviek chorobnosti ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2014/2015 a počet nahlásených zatvorených výchovno-vzdelávacích zariadení podľa kalendárnych týždňov v Slovenskej republike znázorňuje **Graf č. 6**.

Graf 6: CHOROBNOSŤ NA ARO A CHPO A POČET ZATVORENÝCH VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍCH ZARIADENÍ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS

Laboratórna diagnostika

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo vo virologických laboratóriách úradov verejného zdravotníctva celkovo vyšetrených 2 665 vzoriek biologického materiálu (1 773 nasopharyngeálnych výterov a 892 dvojíc sér), z toho bolo 662 vzoriek pozitívnych (24,8 %). Izolovalo sa 540 vírusov chrípky, čo predstavuje 81,6 % všetkých pozitívnych vzoriek. Iné nechrípkové etiologické agensy sa potvrdili v 122 prípadoch (18,4 %).

V etiológii chrípkových ochorení sa uplatnili vírusy chrípky typu A s počtom 451 (83,5 %) a vírusy chrípky typu B v počte 89 (16,5 %).

Zo 451 prípadov chrípky typu A išlo o nasledovné subtypy:

- 111 x vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 - like,
- 108 x vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie,
- 107 x vírus chrípky typu A/Texas/50/2012(H3N2)-like,
- 69 x vírus chrípky typu A(H3),
- 55x vírus A(H1)pdm09,
- 1x vírus chrípky typu A/H3N2,

Z 89 prípadov chrípky typu B sa potvrdili tieto subtypy:

- 49 x vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie,
- 40 x vírus chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like.

Nechrípková etiológia bola dokázaná v 122 prípadoch. Potvrdil sa:

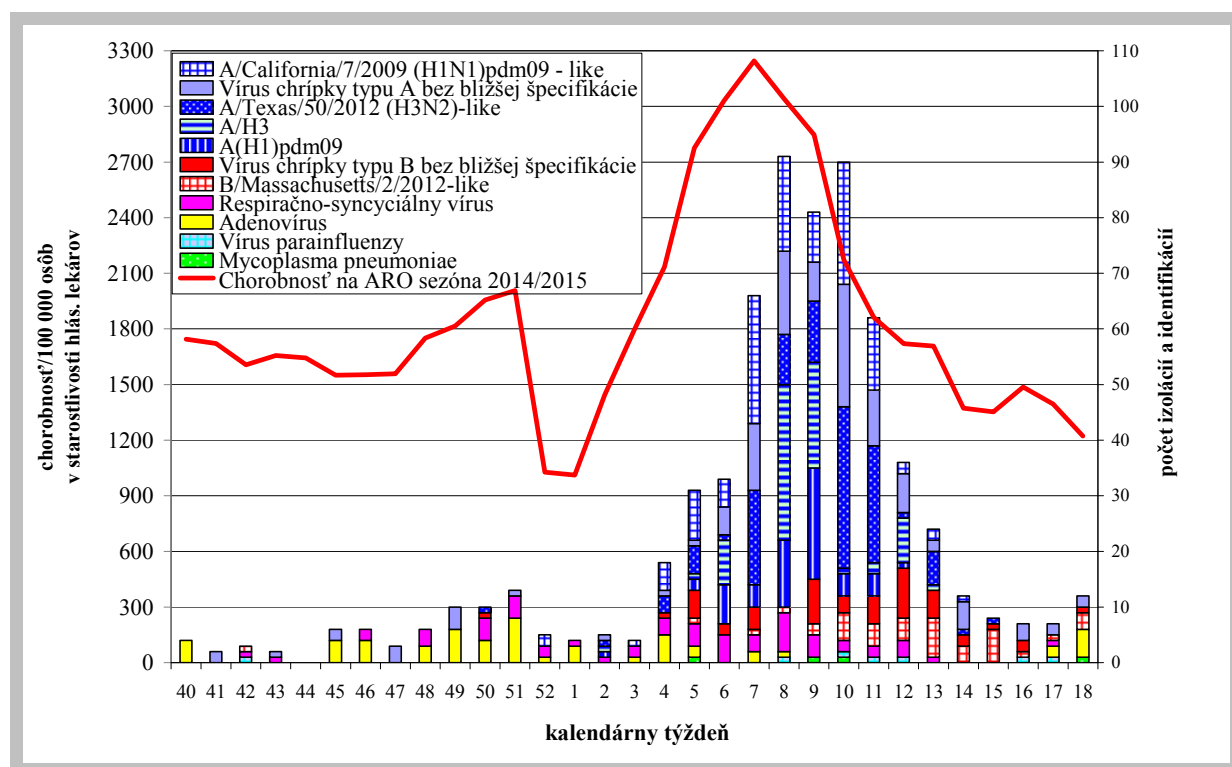
- 56 x respiračný syncytiálny vírus (RSV),

- 55 x adenovírus,
- 7x vírus parainfluenzy,
- 4x *Mycoplasma pneumoniae* (**Graf 7**).

Izolované a identifikované vírusy chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like, A/Texas/50/2012(H3N2)-like, a chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like boli antigénne zhodné, alebo príbuzné s vakcinálnymi kmeňmi vírusov chrípky, ktoré boli obsiahnuté v očkovacích látkach určených pre chrípkovú sezónu 2014/2015 na severnej pologuli. Zároveň treba uviesť, že na základe výsledkov virologických vyšetrení vírusu chrípky typu A (H3N2) cirkulujúceho v rámci Európy v januári 2015 Európske centrum pre prevenciu a kontrolu prenosných ochorení (ECDC) potvrdilo, že pri tomto víruse bol zaznamenaný antigénny posun oproti vakcinálnemu kmeňu A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Možno predpokladať, že takýto vírus cirkuloval aj v populácii Slovenskej republiky a mohol byť zachytený v rámci vírusov chrípky typu A bez bližšej špecifikácie a vírusov chrípky typu A(H3).

Chorobnosť na ARO a identifikované etiologické agensy v Slovenskej republike v chrípkovej sezóne 2014/2015 podľa kalendárnych týždňov sú uvedené v **Grafe 7**.

Graf 7: CHOROBNOSŤ NA ARO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KALENDÁRNYCH TÝDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

Zdroj: EPIS, NRC pre chrípku

Prvýkrát bol vírus chrípky laboratórne potvrdený hneď v úvode sezóny a to v 41. kalendárnom týždni, išlo o vírus typu A bez bližšej špecifikácie. V nasledujúcom 42. kalendárnom týždni sa potvrdil vírus chrípky typu B/Massachusetts/2/2012-like. Do konca roka 2014 boli v odobratých vzorkách biologického materiálu potvrdené predovšetkým

adenovírusy a respiračno-syncytiálne vírusy, i keď v 50. kalendárnom týždni sa potvrdil vírus chrípky typu A/Texas/50/2012 (H3N2)-like a vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie. V 52. kalendárnom týždni sa prvýkrát v sezóne zachytil vírus A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like.

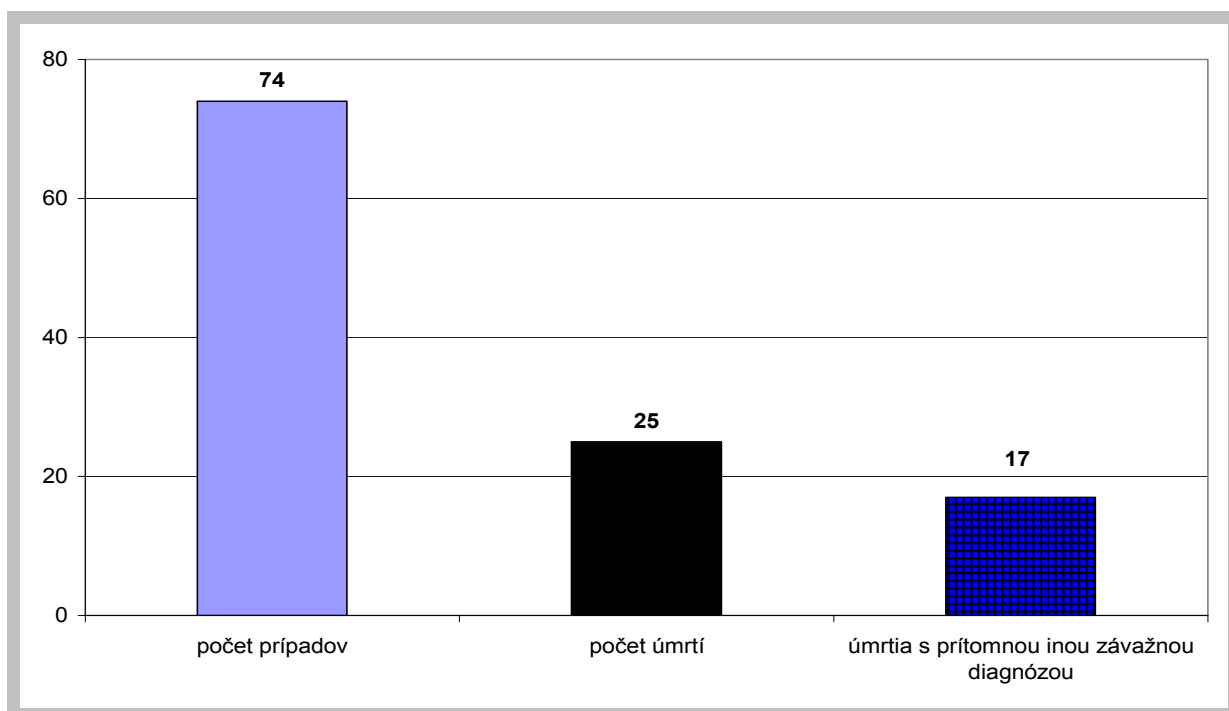
Od začiatku roka 2015 bol obraz zistených etiologických agens veľmi pestrý. Od 6. kalendárneho týždňa začal prevažovať vírus chrípky typu A, pričom sa v približne v rovnakom zastúpení uplatnili vírusy A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like a A/Texas/50/2012 (H3N2)-like. Vírusy chrípky typu B sa začali v potvrdených vzorkách objavovať v oveľa menšej miere, s výraznejším nástupom až od 9. kalendárneho týždňa 2015, pričom sa v približne rovnakej miere zistil vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a vírus B/Massachusetts/2/2012-like.

Epidemiologická surveillance prípadov SARI

V chrípkovej sezóne 2014/2015 pokračoval monitoring ochorení a úmrtí na SARI (Severe Acute Respiratory Infection). U každého prípadu SARI sa vykonalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy (zistenie prameňa nákazy, prítomnosť rizikových faktorov, prítomnosť chronických ochorení, očkovacia anamnéza). U hlásených prípadov sa vykonávalo virologické vyšetrenie a hlásenie do Epidemiologického Informačného Systému (EPIS). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bol zaznamenaný nárast ochorení aj úmrtí na SARI. Z dôvodu vysokého výskytu SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013 bola v 9. kalendárnom týždni 2013 zavedená posilnená surveillance prípadov SARI, úmrtí na SARI a úmrtí na SARI s potvrdeným pandemickým vírusom chrípky typu A (H1N1)pdm09, ktorá pokračovala aj v sezóne 2014/2015. Ďalším dôvodom pre pokračovanie surveillance SARI je odporúčanie Svetovej zdravotníckej organizácie, ktorá považuje monitoring SARI za užitočný nástroj na zachytenie prípadov ochorenia spôsobeného novým typom koronavírusu MERS-CoV. Ide o koronavírus spôsobujúci ochorenie ľudí označované ako MERS (Middle East Respiratory Syndrome), ktoré sa od marca 2012 začalo objavovať v krajinách Stredného Východu a bolo importované do viacerých krajín Európy, Afriky, do Spojených štátov amerických a do niektorých krajín juhovýchodnej Ázie.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo hlásených 74 prípadov SARI, čo je o 45 prípadov viac, ako v minulej chrípkovej sezóne. U mužov sa vyskytlo 41 prípadov (55,4 %) a u žien bolo zaznamenaných 33 ochorení (44,6 %). U 35 chorých s diagnózou SARI bol laboratórne potvrdený vírus chrípky (47,3 %), u dvoch chorých bol potvrdený RS vírus. Z celkového počtu 74 prípadov zomrelo 25 pacientov (33,8 %), čo je o 20 úmrtí viac, než v sezóne 2013/2014 a ide o štvornásobný nárast počtu úmrtí. U 17 zomrelých (68 %) bol prítomný aj rizikový faktor, v šiestich prípadoch išlo o onkologické ochorenie, v šiestich prípadoch išlo o kardiovaskulárne ochorenie, v troch prípadoch o obezitu, v jednom prípade o Diabetes mellitus a jednom prípade k úmrtiu prispel ťažký úraz (**Graf 8**).

Graf 8: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015

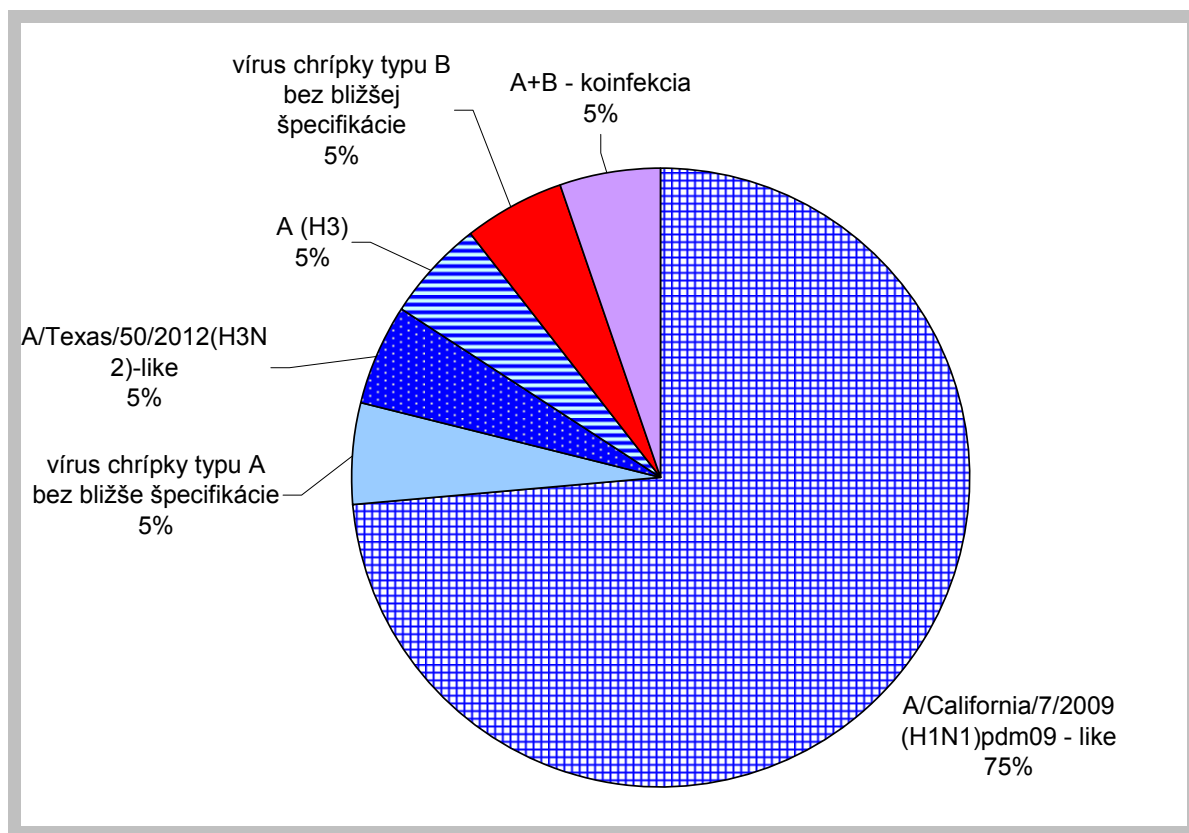
Zdroj: EPIS

V dvadsiatich prípadoch išlo o úmrtie na infekčnú príčinu a v piatich prípadoch malo úmrtie inú príčinu. Vírus chrípky sa potvrdil u 19 zomrelých (76 %) na SARI. Ani jeden chorý, ktorý zomrel na SARI, nebol očkovaný proti chrípke. Z celkového počtu 74 prípadov SARI boli proti chrípke očkované tri osoby.

Z uvedených 19 zomrelých s laboratórne dokázaným vírusom chrípky malo 14 osôb (75 %) potvrdený vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like a po jednom prípade sa potvrdil:

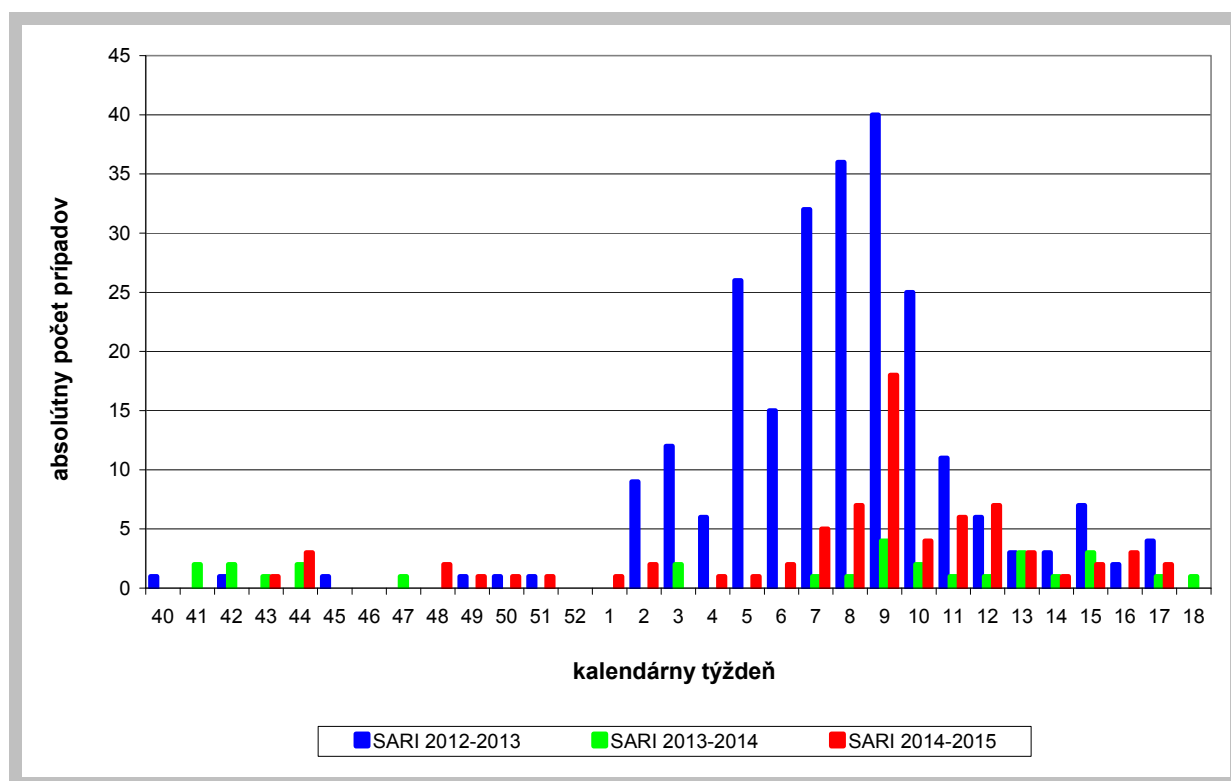
- vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie,
- vírus chrípky typu A/Texas/50/2012(H3N2)-like,
- vírus chrípky typu A(H3),
- vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie,
- prípad koinfekcie vírusu chrípky typu A a typu B (**Graf 9**).

Graf 9: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2014/2015, ŠPECIFIKÁCIA VÍRUSOV CHRÍPKY U OSÔB, KTORÉ ZOMRELI NA SARI

Najvyšší výskyt prípadov SARI podľa kalendárnych týždňov v chrípkovej sezóne 2014/2015 bol zaznamenaný v 9. kalendárnom týždni 2015 (18 prípadov t. j. 24,3 % z 74 hlásených prípadov SARI v tejto chrípkovej sezóne). V predchádzajúcej sezóne 2013/2014 bol zaznamenaný najvyšší výskyt rovnako v 9. kalendárnom týždni 2014 (4 prípady, t. j. 13,8 % z celkového počtu 29 hlásených prípadov SARI). V sezóne 2012/2013 bol najvyšší výskyt prípadov SARI zaznamenaný taktiež v 9. kalendárnom týždni 2013 (40 prípadov, t. j. 16,5 % z celkového počtu 243 hlásených prípadov SARI). Prehľad výskytu prípadov SARI v chrípkovej sezóne 2014/2015, 2013/2014 a 2012/2013 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 10**.

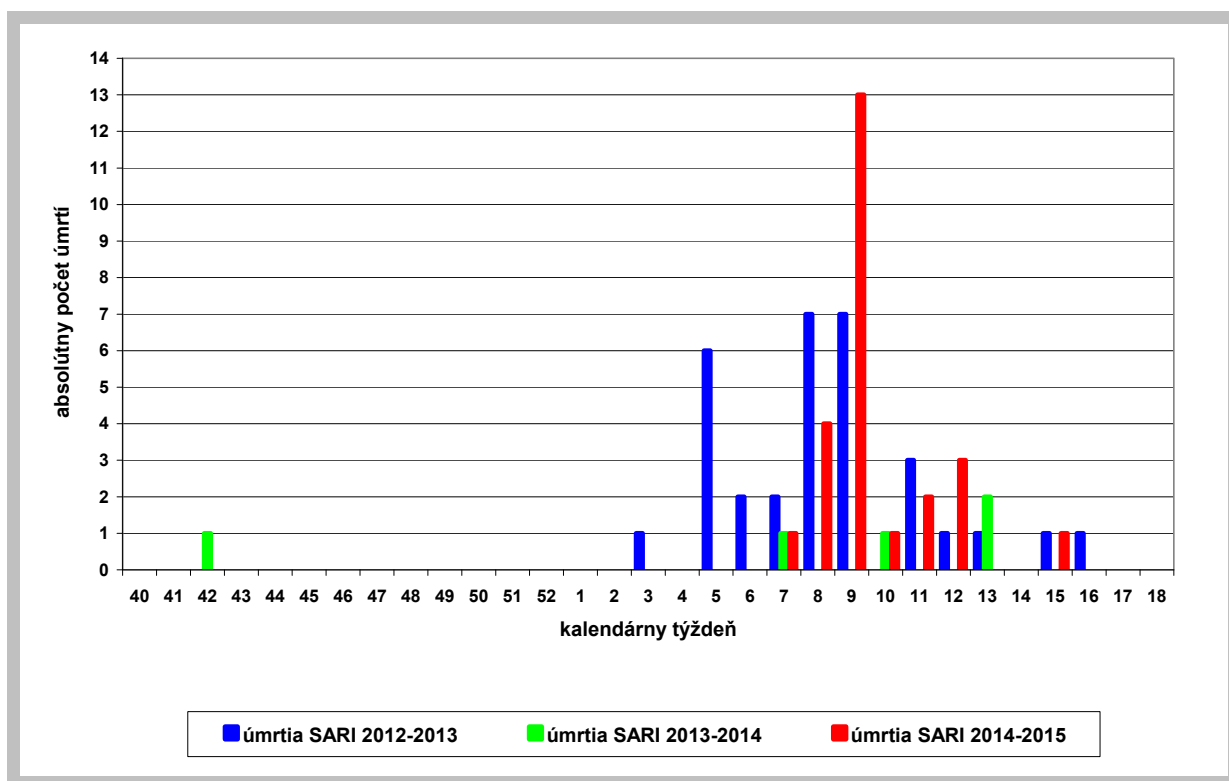
Graf 10: VÝSKYT SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2012/2013, 2013/2014 A 2014/2015

Zdroj: EPIS

V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo zaznamenaných spolu 25 úmrtí z celkového počtu 74 prípadov SARI, podiel zomrelých z počtu prípadov SARI predstavuje 33,8 %. V chrípkovej sezóne 2013/2014 zomrelo 17,2 % chorých na SARI (5 z 29) a v sezóne 2012/2013 zomrelo 13,2 % chorých na SARI (32 z 243). V aktuálnej chrípkovej sezóne bolo najviac úmrtí (13) hlásených v 9. kalendárnom týždni 2015 (52 %). V predchádzajúcej chrípkovej sezóne 2013/2014 boli jednotlivé úmrtia (5) hlásené v 42. kal. týždni 2013, v 7. a v 10. kal. týždni 2014 a dva prípady úmrtia boli hlásené v 13. kal. týždni 2014. V chrípkovej sezóne 2012/2013 bol najvyšší výskyt úmrtí hlásený v 8. a v 9. kalendárnom týždni 2013 (po 7 prípadov, t. j. po 21,9 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI). Prehľad výskytu úmrtí na SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013, 2013/2014 a 2014/2015 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 11**.

Graf 11: ÚMRTIA NA SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2012/2013, 2013/2014 A 2014/2015

Zdroj: EPIS

Najviac prípadov SARI sa vyskytlo v Trenčianskom kraji (16) a v Prešovskom kraji (15). V Košickom kraji bolo hlásených 12 prípadov, v Trnavskom kraji desať, v Banskobystrickom kraji deväť, po šesť prípadov bolo hlásených v Žilinskom a v Nitrianskom kraji.

Klinická forma ochorenia bola v 31 prípadoch pľúcna, v 41 prípadoch respiračná, v jednom prípade febrilná a v jednom prípade nebola uvedená.

Záver:

V sezóne 2014 – 2015 bolo hlásených 1 715 529 prípadov ARO, z toho bolo 200 045 prípadov CHPO (11,7 %). Chorobnosť na ARO bola najvyššia v 7. kalendárnom týždni 2015. V porovnaní s predchádzajúcimi sezónami bola úroveň chorobnosti na ARO a CHPO v sezóne 2014/2015 najvyššia od sezóny 2006/2007.

V období od 4. kalendárneho týždňa 2015 do 11. kalendárneho týždňa 2015 vznikali početné lokálne epidémie i okresné epidémie. Lokálne epidémie vznikali predovšetkým v predškolských a školských zariadeniach, z toho dôvodu bol výchovno-vzdelávací proces v mnohých z nich prerušený. Maximálny počet zatvorených škôl bol zaznamenaný v 7. kalendárnom týždni 2015 s počtom 351, z toho bolo 128 materských škôl, 179 základných škôl, 43 stredných škôl a jedny jasle. Celoplošné chrípkové prázdniny vyhlásené neboli. V etiológii ochorenia prevládali vírusy chrípky typu A (83,5 %) nad vírusmi chrípky typu B (16,5 %). Z výsledkov virologických vyšetrení vírusu chrípky typu A (H3N2) cirkulujúceho v rámci Európy bolo zrejme, že ide o antigénny posun oproti vakcinálnemu

kmeňu A/Texas/50/2012(H3N2)-like. Komplikácie boli hlásené u 2,4 % chorých. Najčastejšie išlo o zápaly prínosových dutín.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2014/2015 bolo zaznamenaných 74 prípadov SARI, u 35 z nich bol prítomný aj vírus chrípky. Traja pacienti so SARI boli zaočkovaní proti chrípke. Z celkového počtu prípadov SARI zomrelo 33,8 % pacientov (25 z 74). Ani jeden z 25 zomrelých nebol očkovaný proti chrípke. Vírus chrípky sa potvrdil u 19 zomrelých, u 14 z nich (75 %) bola laboratórne potvrdená prítomnosť vírusu chrípky typu vírus chrípky typu A/California/7/2009 (H1N1)pdm09 – like.

Vyhodnotenie zaočkovanosťi proti chrípke v chrípkovej sezóne 2014/2015

V chrípkovej sezóne 2014/2015 boli na očkovanie proti chrípke použité nasledovné očkovačie látky: Fluarix (GlaxoSmithKline), Influvac (Abbott Laboratories) a Vaxigrip (Sanofi Pasteur).

Zloženie chrípkových vakcín pre chrípkovú sezónu 2014/2015 odporučili experti Svetovej zdravotníckej organizácie a Výbor pre humánne lieky. Očkovačie látky proti chrípke obsahovali antigény troch kmeňov vírusu chrípky: A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-like virus, A/Texas/50/2012 (H3N2)-like virus a B/Massachusetts/2/2012-like virus.

Zloženie očkovačích látok aktualizuje Svetová zdravotnícka organizácia pred každou chrípkovou sezónou na základe výsledkov sledovania cirkulácie vírusov chrípky v populácii a analýzy ich antigénnych vlastností v rámci Globálneho programu surveillance chrípky, do ktorého je zapojené aj Slovensko.

Údaje o spotrebe očkovačej látky proti chrípke na Slovensku vychádzali z údajov o počte spotrebovaných dávok očkovačej látky v rámci distribučnej siete a z údajov poskytnutých zdravotnými poisťovňami. V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo na Slovensko dovezených celkovo 305 122 dávok očkovačích látok proti chrípke, z ktorých bolo v distribučnej sieti spotrebovaných 247 887 dávok (81 %) (Tabuľka 1). Nevyužitých zostalo 57 235 dávok očkovačej látky proti chrípke (19 %). Oproti predchádzajúcej chrípkovej sezóne podiel spotrebovaných očkovačích látok v rámci distribučnej siete poklesol o 4 %.

Očkovanie proti chrípke bolo plne hrazené všetkými zdravotnými poisťovňami.

**Tabuľka 1: DRUH A MNOŽSTVO OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKE
SPOTREBOVANÝCH V SEZÓNE 2014/2015**

Očkovačia látky	Počet dovezených dávok 2014/2015	Počet spotrebovaných dávok v rámci distribučnej siete 2014/2015
Fluarix	40 390	20 768
Influvac	144 732	127 606
Vaxigrip	120 000	99 513
Spolu	305 122	247 887

Pre deti vo vekovej skupine do 15 rokov bolo spotrebovaných spolu 11 068 dávok očkovacích látok. V skupine 16 – 58 ročných bolo spotrebovaných 69 196 dávok očkovacích látok a pre osoby vo vekovej skupine 59 ročných a starších bolo vydaných 167 623 dávok očkovacích látok proti chrípke. Mimo zdravotného poistenia bolo spotrebovaných 7 577 dávok očkovacích látok proti chrípke (Tabuľka 2).

Tabuľka 2: SPOTREBA DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTKO PROTI CHRÍPKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015

Veková skupina	Počet spotrebovaných dávok očkovacích látok v chrípkovej sezóne 2013/2014					
	Hlásené zdravotnými poisťovňami		Mimo zdravotného poistenia		Spolu	
	abs.	%*	abs.**	%*	abs.	%*
0 - 15 rokov	11 068	1,2	0	-	11 068	1,2
16 – 58 rokov	61 619	1,8	7 577	0,2	69 196	2,1
59 rokov a viac	167 623	14,1	0	-	167 623	14,1
Spolu	240 310	4,4	7 577	0,2	247 887	4,6

* % z celkového počtu populácie SR k 31. 12. 2014 podľa ŠÚ SR (celková populácia = 5 421 349;

do 15 rokov = 886 119; 16 – 58 rokov = 3 343 903; 59 rokov a viac = 1 191 327)

** počet dávok vykázaných mimo zdravotného poistenia

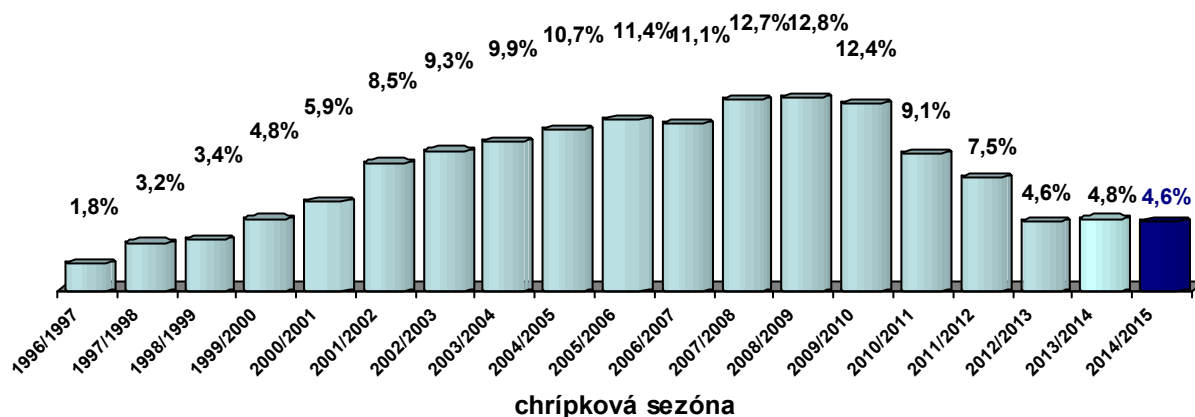
Všeobecná zdravotná poisťovňa uhradila 168 767 dávok očkovacej látky proti chrípke, zdravotná poisťovňa Dôvera 59 279 dávok a poisťovňa UNION uhradila 12 264 dávok (Tabuľka 3). V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo uhradených o 6 % menej očkovacích látok v porovnaní s predchádzajúcou sezónou.

Tabuľka 3: POČET UHRADENÝCH DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTKO PROTI CHRÍPKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015 PODĽA ZDRAVOTNÝCH POISŤOVNÍ

Veková skupina	VšZP	Dôvera	Union	Spolu
0 - 15 rokov	3 955	5 438	1 675	11 068
16 – 58 rokov	35 920	19 755	5 944	61 619
59 rokov a viac	128 892	34 086	4 645	167 623
Spolu	168 767	59 279	12 264	240 310

Z vyššie uvedených údajov možno usudzovať, že v chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo očkovaním proti chrípke zaočkovaných 4,6 % populácie Slovenska (Tabuľka 2, Graf 1), zatiaľ čo v predchádzajúcej sezóne to bolo 4,8 %. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou tak došlo k zníženiu zaočkovanosti populácie proti chrípke o 0,2 % (t. j. o 11 305 osôb menej).

Graf 1: ZAOČKOVANOSŤ CELKOVEJ POPULÁCIE NA SLOVENSKU V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2014/2015 V POROVNANÍ S PREDCHÁDZAJÚCIMI SEZÓNAMI

Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, že v chrípkovej sezóne 2014/2015 zostáva podiel zaočkovanej populácie na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcej sezóne a na rovnakej úrovni ako v chrípkovej sezóne 2012/2013. Od roku 2002 bol zaznamenávaný každoročný nárast zaočkovanosti až na hodnotu 12,8 % (chrípková sezóna 2008/2009). V chrípkovej sezóne 2010/2011 došlo k výraznému poklesu zaočkovanosti celkovej populácie na Slovensku. V posledných troch chrípkových sezónach sa zaočkovanosť proti chrípke udržiava na približne rovnakej úrovni.

Záver:

V chrípkovej sezóne 2014/2015 bolo v Slovenskej republike distribuovaných 247 887 dávok očkovacích látok proti chrípke. Z tohto množstva uhradili zdravotné poisťovne 240 310 (96,9 %) dávok očkovacích látok. Zvyšných 7 577 (3,1 %) dávok bolo uhradených mimo zdravotného poistenia. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 4,6 %, čo predstavuje pokles o 0,2 % v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou.

Vo vekovej skupine do 15 rokov bolo očkovaných 11 068 (1,2 % z počtu detí tejto vekovej skupiny). Vo vekovej skupine 16 – 58 ročných bolo zaočkovaných spolu 69 196 osôb (2,1 % populácie tejto vekovej skupiny). V skupine 59 ročných a starších bolo zaočkovaných 167 623 osôb (14,1 % populácie tejto vekovej skupiny). K miernemu nárastu zaočkovanosti oproti predchádzajúcej sezóne došlo u osôb vo vekovej skupine 16 – 58 rokov.

Zdravotné poisťovne v Slovenskej republike hradili v chrípkovej sezóne 2014/2015 očkovanie proti chrípke všetkým poistencom, ktorí o očkovanie prejavili záujem.